Súd:	Okresný súd Prešov
Spisová značka:	9C/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8118204728
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI:	ECLI:SK:OSPO:2018:8118204728.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: C. B., O.. XX.XX.XXXX, V. Č. P. F. Č.. XX, XXX XX Č. P. F., právne zastúpený JUDr. Jozef Karabaš, advokát, so sídlom Ružová 10, 083 01 Sabinov, proti žalovaným: 1. Z. V., O.. XX.XX.XXXX, V. O. F.. U. Č.. XXX/XX, XXX XX G., právne zastúpený Mgr. Ernest Vokál, so sídlom Hlavná 61, 080 01 Prešov, 2. KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, právne zastúpený JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 8 000 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných v rozsahu plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

IV. Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom došlým súdu dňa 27.04.2018 sa žalobca domáhal voči žalovaným spoločného a nerozdielneho zaplatenia sumy vo výške 20 000 €. Žalobca v návrhu uviedol, že dňa 18.03.2017 v čase približne o 19:30 hod. v obci Červenica pri Sabinove došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil vodič motorového vozidla značky Renault Master, EVČ F. XXX R., ktorý nedal prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov z ľavej strany cesty na pravú stranu cesty z pohľadu vodiča jazdiaceho v pravom jazdnom pruhu, následkom čoho došlo k zrážke uvedeného vozidla s chodcom U. Y.M., O.. XX.XX.XXXX, pri ktorej chodec utrpel smrteľné poradenia, v dôsledku ktorých zomrel. Rozsudkom OS Prešov č. k. 3T/20/2017-235 zo dňa 07.12.2017 bol obvinený vodič motorového vozidla Z. V. (žalovaný v 1. rade) uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona.
1.1. Žalobca je dcérou nebohého U. Y., ktorý tragicky zomrel ako 46 ročný. Na rozdiel od svojich dvoch súrodencov a to brata U. Y. a sestry O. Y. ako jeden z troch detí nebohého otca žil od svojho narodenia až do tragickej smrti spolu s ním v spoločnej domácnosti na adrese Č. P. F. Č.. XX. Žalobca mal vždy s nebohým otcom veľmi dobrý vzťah, pričom tento vzťah sa ešte upevnil potom, čo žalobca bol súdom zverený do osobnej starostlivosti nebohého otca. Žalobca mal nebohého otca veľmi rád, pretože dokázal s ním lepšie vychádzať ako s matkou, lebo sa dokázali spolu rozprávať, otec sa s ním

často hrával, grilovali spolu v altánku, spoločne pozerali televízny program, otec sa denne pýtal ako sa má, čo bolo v škole, vo všetkom ho podporoval a to nielen finančne. Vždy cítil jeho podporu, mohol sa mu so všetkým zdôveriť. Žalobca žil až do smrti svojho otca spolu s ním v spoločnej domácnosti, a to aj so svojou starou matkou, ktorej otec tiež pomáhal. Zosnulý otec žalobcu U. Y. sa aktívne zúčastňoval na výchove žalobcu, ktorý bol na neho finančne odkázaný. Žalobca v čase tragickej smrti svojho otca bol študentom 2. ročníka a v čase podania žaloby študentom 3. ročníka vysokej školy a to Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Rozhodnutím Prešovskej univerzity mu bolo priznané sociálne štipendium a zároveň rozhodnutím Sociálnej poisťovne mu bol priznaný sirotský dôchodok. Otec znamenal pre žalobcu dôležitú a nenahraditeľnú osobu, jeho stratou došlo k závažnej životnej zmene, ktorá bola spojená so stresom najvyššej intenzity. Jeho smrť predstavovala veľkú stratu, pretože odišiel človek, ktorého mal rád a ktorý mu chýba a pociťuje aj finančnú stratu.
1.2. Následne žalobca cituje ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany osobnosti a ustanovenia týkajúce sa náhrady škody. Žalobca žalovaného v 1. rade žaluje ako vinníka - vodiča motorového vozidla, ktorým bola spôsobená smrteľná nehoda a žalovaného v 2. rade žaluje ako poisťovateľa, u ktorého mal prevádzkovateľ motorového vozidla (otec žalovaného v 1. rade), ktorým došlo k spôsobeniu škody, uzavreté povinné zmluvné poistenie.

2. Žalovaný v 1. rade sa k žalobe vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 06.06.2018 (č. l. 35-36), v ktorom uviedol, že nemajetková ujma sekundárnej obeti, teda žalobcovi má byť hradená z povinného zmluvného poistenia, a preto má za to, že v prejednávanej veci nie je vecne pasívne legitimovaný a žaloba voči nemu má byť zamietnutá.

3. Žalovaný v 2. rade sa k žalobe písomne vyjadril podaním doručeným súdu dňa 08.06.2018 (č. l. 38-39), v ktorom uviedol, že sa necíti pasívne vecne legitimovaný, keďže má za to, že podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) neposkytuje.

4. Súd vo veci rozhodoval na pojednávaním konanom dňa 27.09.2018, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis ako aj znaleckým posudkom z pripojeného trestného spisu, pričom voči oboznámenému dokazovaniu zo strany žalobcu a žalovaných neboli vznesené žiadne námietky. Súd teda pri svojom rozhodovaním vychádzal z nasledujúcich dôkazov:
4.1. Z rozsudku OS Prešov č. k. 3T/20/2017-235 vyplýva, že žalovaný v 1. rade bol uznaný vinným, že dňa 18.03.2017 v čase približne o 19:30 hod. v obci Červenica pri Sabinove na ceste I/68 ako vodič motorového vozidla porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) a § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pretože počas toho ako viedol motorové vozidlo značky E. U., W. F. XXXAZ v smere jazdy od mesta Sabinov do mesta Lipany, neprispôsobil rýchlosť jazdy poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a okolnostiam, ktoré možno predvídať a jazdil rýchlosťou vyššou ako rýchlosťou, pri ktorej by bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú mal rozhľad, a z toho dôvodu nedal prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov z ľavej strany cesty na pravú stranu cesty, z pohľadu vodiča jazdiaceho v pravom jazdnom pruhu, následkom čoho došlo k zrážke uvedeného vozidla s chodcom U. Y., O.. XX.XX.XXXX, ktorý utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol. Týmto konaním žalovaným v prvom rade spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona.
4.2. Z rozsudku OS Prešov č. k. 25P/299/2011-62 zo dňa 25.04.2012 vyplýva, že ním dochádza k zmene rozsudku OS Prešov č. k. 27P/472/2009-103 zo dňa 27.11.2011 tak, že maloletá C. Y., O.. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že maloletá C. Y. (žalobca) sa zveruje do osobnej starostlivosti svojho otca, aby sa uviedol do súladu stav právny a stav faktický, keďže u otca aj tak bývala. Z tohto rozsudku ďalej vyplýva, že v prípade, ak by bola C. Y. nútená zotrvať v osobnej starostlivosti matky, mohlo by dôjsť k vážnemu naštrbeniu tohto vzťahu. Keďže v tom čase žalobca už mal takmer 17 rokov, súd venoval jeho názoru značnú pozornosť, pričom žalobca požadoval, aby bol zverený do osobnej starostlivosti teraz už nebohého otca.
4.3. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 14.11.2017 vyplýva, že žalobcovi bol dňa 18.03.2017 priznaný sirotský dôchodok vo výške 52,10 € mesačne.
4.4. Z potvrdenia o štúdiu vydaného Prešovskou univerzitou v Prešove, Pedagogickou fakultou dňa 04.09.2017 vyplýva, že žalobca je v akademickom rocku 2017/2018 študentom 3. ročníka dennej formy trojročného bakalárskeho študijného programu.

4.5. Z rozhodnutia o priznaní sociálneho štipendia zo dňa 28.09.2017 vydaného Prešovskou univerzitou v Prešove, Pedagogickou fakultou vyplýva, že v akademickom roku 2017/2018 bolo žalobcovi priznané sociálne štipendium vo výške 220 € mesačne.
4.6. Žalobca ďalej súdu predložil znalecký posudok vypracovaný P.. W. F., znalkyňou v odbore psychológia, ktorý sa týkal odpovede na otázky:
Otázka č. 1: Vyjadriť sa k intenzite sociálnych a emočných väzieb C. Y.Š. k nebohému U. Y..
Odpoveď: Otec bol pre žalobcu prirodzenou autoritou, oporou, mali blízky a trvalý vzťah. Žalobca v čase smrti otca ešte nebol po psychickej stránke dospelou osobou, bol adolescentom, emočne a sociálne závislom na otcovi. Vzťah k otcovi mal pozitívny, dôveroval mu, rešpektoval ho, bol jeho oporou, vyhľadával jeho blízkosť, rady, mal pre neho pochopenie a podporoval ho. Žalobca preferoval otca pred matkou. V čase, keď sa rodičia rozviedli, ostal žiť s ním v jeho starostlivosti a nezmenil svoj kladný vzťah k nemu.
Otázka č. 2: Popísať následky dopravnej nehody na psychický stav a emočné prežívanie žalobcu.
Odpoveď: V súčasnej dobe ide u žalobcu o osobnosť s introvertným zameraním, je stiahnutý, opustený, smutný, izolovaný, pasívny, stratil záujem o koníčky, učenie, neverí si. Chce uniknúť z depresívnej prázdnoty, ktorá u neho vzniká, pretože nie je dostatočne uspokojená potreba lásky, istoty a bezpečia, ktorú mu dával otec; stratil symbol domova, ktorý mal spojený s osobou otca. Je vysoko pravdepodobné, že žalobca si ťažko alebo vôbec nezvykne na zmenu a stratu blízkej osoby, pretože išlo o náhlu a nečakanú stresovú udalosť, na ktorú v čase otcovej smrti ešte nebol pripravený a ktorá vyvolala u neho utrpenie a náhlu zmenu životného stereotypu.
Otázka č. 4: Vyjadriť sa, či strata otca predstavuje pre žalobcu nenávratnú deštrukciu väzieb v rodinnom živote.
Odpoveď: Strata otca, ktorá bola nečakaná a náhla, bola pre žalobcu vysokým stresom, zastihla ho psychicky nepripraveného na to. Menovaný sa však bude naďalej psychicky, emočne a sociálne vyvíjať až k dosiahnutiu dospelosti a bude sa osamostatňovať po dobe vyrovnania sa so stresom, avšak otca mu nikto nenahradí ale vybuduje si iné dôležité vzťahy, ktoré postupne budú získavať na význame v jeho živote.
Posudok bol vypracovaný ku dňu 14.04.2018.

5. Pokiaľ ide o trestný spis sp. zn. 3T/20/2017, ktorým vykonať dôkaz navrhol žalobca, tento uviedol, že postačuje vykonanie dôkazu znaleckým posudkom znalca C.. L. F., znalca v odbore doprava cestná z č. l. 78 a nasl. spisu a z tohto znaleckého posudku súd teda oboznámil podľa jeho posúdenia podstatné skutočnosti vedúce v konečnom dôsledku k posúdeniu spoluzavinenia poškodeného na škodovej udalosti.
5.1. Strana 31. posudku - Posúdenie možnosti zabránenia zrážke zo strany chodca Dvorščáka: „Technicky je preukázateľné tvrdenie, že uvedený chodec ešte pred samotným vstupom na vozovku mal vytvorené podmienky pre sledovanie prechádzajúcich vozidiel k priechodu pre chodcov z oboch smerov jazdy, z jeho pohľadu jak z ľavej (v smere od Lipian), tak aj z pravej strany (v smere od Sabinova). Z toho vyplýva, že po technickej stránke chodec mal vytvorené podmienky pre zabránenie svojej zrážke, a to za predpokladu vstupu na vozovku až po prejazde daných vozidiel okolo neho a naprieč vozovkou začať prechádzať až to by bolo pre neho bezpečné. Za pozornosť stojí poukázať na skutočnosť, kde podľa vyjadrenia znalca z odboru súdne lekárstvo, chodec v čase zrážky mal v krvi 3,3 promile etylalkoholu, čo z lekárskeho hľadiska je posudzované ako ťažký stupeň opitosti. V takomto stave chodec nie je schopný odhadnúť vzdialenosť a ani rýchlosť prichádzajúcich vozidiel.“
5.2. Strana 32. posudku:
Posúdenie prvku, ktorý vyvolal kolíznu situáciu:
- vzhľadom na rozsah známych podkladov je technicky odôvodnené tvrdenie, že kolíznu situáciu vyvolal chodec svojou technikou prechádzania naprieč vozovkou
Možnosti zabránenia zrážke:
- chodcovi boli vytvorené primerané technické podmienky pre vyhodnotenie aktuálnej dopravnej situácie za účelom jeho bezpečného prejdenia naprieč vozovkou ešte pred samotným vstupom na vozovku (chodec sa nachádzal v ťažkom stupni opitosti, čo mu najpravdepodobnejšie znemožnilo správne vyhodnotiť aktuálnu situáciu)
- tým, že chodec vstúpil v nebezpečnej vzdialenosti na vozovku pred prichádzajúcim vozidlom Peugeot 306, technicky znemožnil rozpoznanie jeho vstupu na okraj vozovky vodičovi Z. V. (z dôvodu intenzity osvetľovania vozovky svetlami vozidla Peugeot a mokrého, lesklého povrchu vozovky nie sú technicky vytvorené podmienky pre rozpoznanie chodca oblečeného v tmavom nereflexnom oblečení)

„Z technického hľadiska dôvod na jazdu takouto rýchlosťou by bol ak by v čase, keď vodič V. mal vytvorené podmienky pre pozorovanie celej šírky vozovky, vozidlo Peugeot 306, by už pred vyznačeným priechodom stálo. Z analýzy obsahu predložených výpovedí svedkov vyplýva, že to tak nebolo, v čase keď vodič Z. V. mal možnosť spozorovať protiidúce vozidlo Peugeot 306, to sa pohybovalo rýchlosťou približne 40 km/hod. smerom k vyznačenému priechodu pre chodcov. V čase, keď chodec Y. už vystúpil z koridoru jazdnej dráhy vozidla Peugeot 306, dané vozidlo bolo ešte v pohybe, pohybovalo sa rýchlosťou v rozmedzí 7 až 9 km/hod.. Z toho vyplýva, že žiadne technicky rozpoznateľné znaky, z ktorých by vodič Z. V. bol schopný vyhodnotiť situáciu na vyznačenom priechode pre chodcov ako nebezpečnú, neboli technicky pozorovateľné.“

5.3. Strany 33 - 34 posudku:

Z technického hľadiska určte priebeh dopravnej nehody a popíšte jej príčinu. Vykonajte časovo grafickú analýzu priebehu nehodového deja.

Odpoveď: K dopravnej nehode došlo v úseku cesty označenej ako uzavretá obec, na vyznačenom priechode pre chodcov, za tmy, v úseku cesty čiastočne osvetľovanom verejným osvetlením, v čase dažďa, pri mokrom povrchu vozovky, so zvýšenou intenzitou odrazu svetla od svietiacich svetiel, kedy chodec prechádzal naprieč vozovkou zľava doprava voči smeru jazdy vozidla E. U. W.. Č.. F. XXX R..

Na základe získaných podkladov z obhliadky miesta DN, vykonanej dodatočnej obhliadky vozidla E. U. W.. Č.. F. XXX R. a vykonanej konzultácie so znalcom z odboru súdne lekárstvo (v čase spracovávania znaleckého posudku ešte nebol k dispozícii znalecký posudok zo súdnej pitvy) bol vylúčený náraz prednou časťou vozidla do prechádzajúceho chodca a potvrdený náraz chodca do ľavého boku idúceho vozidla počas jeho chôdze naprieč vozovkou v oblasti 0,5 až 0,95 metrov za úrovňou predného obrysu vozidla.

Ku kolízií medzi vozidlom a chodcom došlo v jazdnom pruhu vozovky vyhradenom pre smer jazdy od Sabinova do mesta Lipany, v priečnej vzdialenosti približne 1 meter za úrovňou deliacej čiary vodorovného dopravného značenia od seba oddeľujúcej protismerné jazdné pruhy, v pozdĺžnom vyjadrení v rozmedzí 19 až 19,5 metra za úrovňou zvoleného VBM v čase dokumentovania miesta DN pri posudzovaní situácie v smere od Sabinova do Lipian.

Chodec U. Y. z krajnice na okraj vozovky vstúpil v čase 3 až 3,5 sekundy pred tým než došlo k jeho zrážke. V danom čase vozidlo Renault Master sa nachádzalo v priamej pozdĺžnej vzdialenosti 33,5 až 42 metrov pred vyhodnoteným miestom zrážky. (Po zohľadnení zakrivenia cesty je možné potvrdiť vzdialenosť v oblúkovej miere medzi čelom vozidla a vyhodnotenou oblasťou miesta zrážky v rozmedzí 34,6 až 43,2 metrov). Situácia graficky znázornená na obrázkoch č. 25 a č. 26 v kapitole II.3.2 znaleckého posudku.

Vzhľadom k tomu, že k zrážke chodca došlo v oblasti vyznačeného priechodu pre chodcov pre stanovenie technickej príčiny dopravnej nehody je potrebné právne ustáliť primeranú rýchlosť jazdy vodiča Z. V. v blízkosti pred vyznačeným priechodom pre chodcov.

Ak bude po právnom posúdení a zhodnotení rozsahu známych podkladov rozhodnuté, že v úseku 9,5 metrov pred vyznačeným priechodom pre chodcov vzhľadom k aktuálnym podmienkam ako boli v čase vzniku dopravnej nehody, je primeraná rýchlosť jazdy vozidla Renault Master maximálne 25 km/hod. a vo vzdialenosti 12 metrov pred vyznačeným priechodom pre chodcov maximálne 29 km/hod., potom je technicky prípustné za technickú príčinu zrážky chodca Y. označiť techniku jazdy vodiča Z. V., ktorý vo vyššie uvedenej vzdialenosti jazdil rýchlosťou 42 až 46 km/hod., teda vyššou rýchlosťou ako bola právne ustálená.

Ak bude po právnom zhodnotení rozsahu známych podkladov rozhodnuté, že v úseku 9,5 metrov pred vyznačeným priechodom pre chodcov vzhľadom k aktuálnym podmienkam ako boli v čase vzniku dopravnej nehody, je primeraná rýchlosť jazdy vozidla Renault Master vyššia ako 25 km/hod. a vo vzdialenosti 12 metrov pred vyznačeným priechodom pre chodcov vyššia ako 29 km/hod., potom je technicky prípustné za technickú príčinu zrážky chodca Y. označiť jeho techniku prechádzania naprieč vozovkou po vyznačenom priechode pre chodcov - vstup chodca na vozovku vo vzdialenosti pred prichádzajúcimi vozidlami vo vzdialenosti kratšej ako bola bezpečná vzdialenosť pre zabezpečenie bezpečného prejdenia naprieč vozovkou vzhľadom na aktuálnu rýchlosť jazdy obidvoch vozidiel.

5.4. Strana 35 - 36 posudku:

Z technického hľadiska zhodnoťte techniku jazdy vodiča motorového vozidla zn. Renault Master, ev. č. F. XXX R. a tiež techniku a spôsob prechádzania chodca U. Y. cez cestu.

Odpoveď: Vodič motorového vozidla zn. Renault Master, ev. č. F. XXX R. v posudzovanom úseku jazdil rýchlosťou nižšou ako je v danom úseku maximálne povolená.

Vodič Z. V. v predloženej výpovedi sa vyjadril, že zareagoval až na buchnutie, pred tým chodca nevidel. Na základe analýzy predložených podkladov je možné potvrdiť vytvorenie pre spozorovanie chodca v časovom intervale 1,17 až 1,26 sekundy pred samotnou zrážkou. S poukázaním na túto technicky preukázateľnú okolnosť je prípustné vodičovi Z. V. v jeho technike jazdy vytknúť oneskorenú reakciu na prechádzajúceho chodca. Zároveň je potrebné poukázať na skutočnosť, že ani včasnou reakciou vodič vzhľadom k rýchlosti akou jazdil nebol schopný zrážke chodca zabrániť.
Pri posudzovaní techniky prechádzania naprieč vozovkou chodcom U. Y., je odôvodnené poukázať na skutočnosť, že uvedený chodec ešte pred tým než vstúpil z krajnice na vozovku, technicky mal vytvorené podmienky pre spozorovanie prichádzajúcich vozidiel a to ako zo smeru Lipian, tak aj zo smeru od Sabinova.
Uvedený chodec vstúpil na vozovku v nebezpečnej vzdialenosti pred prichádzajúce vozidlo Peugeot 306, tento vstup chodca technicky spôsobil to, že protiidúci vodič Z. V. nemal vytvorené podmienky pre jeho spozorovanie a tým aj na primeranú reakciu na vstupujúceho chodca na vozovku v oblasti vyznačeného priechodu pre chodcov - nesprávny prvok v technike prechádzania chodca naprieč vozovkou.
Uveďte, či vodič motorového vozidla zn. Renault Master, ev. č. F. XXX R. pred zrážkou s chodcom U. Y. reagoval na vzniknutú situáciu a ak áno, akým spôsobom.
Odpoveď: Na základe analýzy predložených podkladov je možné potvrdiť, že vodič motorového vozidla zn. Renault Master, ev. č. F. XXX R., pred zrážkou s chodcom U. Y.Š., na aktuálnu dopravnú situáciu nereagoval, nehodový dej prebiehal tak ako ju vodič daného vozidla opísal v predloženej výpovedi (zareagoval až na buchnutie).
Uveďte, či chodec U. Y. pred zrážkou s motorovým vozidlom zn. Renault Master, ev. č. F. XXX R. reagoval na vzniknutú situáciu a ak áno, akým spôsobom.
Odpoveď: Analýzou známych podkladov je možné potvrdiť, že chodec U. Y. na vzniknutú dopravnú situáciu pred samotnou zrážkou nereagoval aj napriek tomu, že z technického hľadiska pre rozpoznanie hroziaceho nebezpečenstva z dôvodu vstupu na vozovku mal vytvorené kvalitatívne lepšie podmienky ako vodič vozidla Renault Master.
Posúďte možnosti zabránenia zrážke zo strany vodiča motorového vozidla zn. Renault Master, W.. Č.. F. XXX R..
Odpoveď: Vodič motorového vozidla zn. Renault Master, ev. č. F. XXX R. mohol zrážke chodca zabrániť len za predpokladu včasnej reakcie po tom, čo mu boli vytvorené podmienky pre rozpoznanie obrysu prechádzajúceho chodca v súbehu s podmienkou, že vo vzdialenosti 12 metrov pred vyznačeným priechodom pre chodcov by jazdil rýchlosťou maximálne 29 km/hod. a vo vzdialenosti 9,5 metra pred vyznačeným priechodom pre chodcov jazdil by rýchlosťou maximálne 25 km/hod.. Z uvedeného rozsahu rýchlosti sa pri daných polohách ním riadeného vozidla technicky mal vytvorené podmienky pre zabránenie zrážke zastavením vozidla - splnená podmienka priestorového zabránenia zrážke.
Problematika podrobnejšie zdôvodnená v kapitole II.4 znaleckého posudku.
Posúďte možnosti zabránenia zrážke zo strany chodca U. Y..
Odpoveď: Technicky je preukázateľné tvrdenie, že uvedený chodec ešte pred samotným vstupom na vozovku mal vytvorené podmienky pre sledovanie prichádzajúcich vozidiel smerom k priechodu pre chodcov z oboch smerov jazdy, z jeho pohľadu jak z ľavej (v smere od Lipian), tak aj z pravej strany (v smere od Sabinova).
Z toho vyplýva, že po technickej stránke chodec mal vytvorené podmienky pre posúdenie bezpečnosti vykonania zamýšľaného úkonu a prípadne k prijatiu rozhodnutia k vstupu na vozovku až po prejazde daných vozidiel okolo neho a naprieč vozovkou začať prechádzať až by to bolo pre neho bezpečné.

6. Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich právnych úvah: Relevantné právne predpisy:

Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov stanovuje okrem iného:
§11 - Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
§ 13 - (1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

§ 420
(1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.
(2) Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.
(3) Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovuje:

§ 4
Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.
Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu
škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 pism. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
ušlého zisku.

Aktívna vecná legitimácia žalobcu.

7. Pokiaľ ide o judikatúru zaoberajúcu sa náhradou nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravnej nehody, súd poukazuje napr. na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 517/99, podľa ktorého zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým a kultúrnym väzbám predstavovať natoľko vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť spoločnosti. Z tohto pohľadu občiansky zákonník dáva podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby.
7.1. Ústavný súd ČR ďalej vo veci sp. zn. IV. ÚS 315/01 uviedol, že zodpovednosť za zásah do osobnostných práv je zodpovednosťou objektívneho charakteru, čo znamená, že občiansko-právna sankcia vzniká na objektívnom základe, jej nastúpenie nevyžaduje zavinenie. Vzniklá nemajetková ujma na osobnosti postihnutej osoby je pre ňu rovnako závažná bez ohľadu na to, či jednal pôvodca zásahu zavinene či nie. Subjektívny prvok zavinenia má význam pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka v rámci zohľadnenia okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. K tomu ústavná sudkyňa E. Vagnerová k nálezu sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo dňa 04.05. 2005 vo svojom odlišnom stanovisku uviedla, že forma a intenzita zavinenia by mala hrať kľúčový význam pre stanovenie povinnosti nahradiť škodu za citovú ujmu poškodeného.
7.2. Keďže žalobca je dcérou zomrelého a bol preukázaný ich vzájomný blízky vzťah, aktívna vecná legitimácia na strane žalobcu je daná.

K vecnej pasívnej legitimácii.

8. Vecná pasívna legitimácia žalovaného v 1. rade je daná tým, že je osobou, ktorá zapríčinila smrť otca žalobcu, čím neoprávnene zasiahla do osobnostného práva žalobcu.
8.1. Vecná pasívna legitimácia žalovaného v 2. rade je daná jeho postavením poistiteľa motorového vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. V rámci právnej argumentácie poukazuje súd na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 666/2016 (R - 50/2016) -
4. Zhrňujúco ústavný súd konštatuje, že úlohou okresného súdu i krajského súdu pri rozhodovaní žalovaného sporu bolo jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje

zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Krajský súd (i okresný súd) sa priklonili k druhej z vymenovaných možností a ústavný súd to nepovažuje za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti.
4.2 Ďalším podporným argumentom pre záver o ústavnej akceptovateľnosti právnych záverov krajského súdu je fakt, že Občiansky zákonník v samotnej šiestej časti („Zodpovednosť za škodu a bezdôvodné obohatenie"), ktorá jediná je podľa sťažovateľa pri vysvetľovaní pojmu „škoda" použiteľná, kladie škodu aj do polohy nemateriálnej. Dokazuje to § 444 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Prijať teda záver, že pojem „škoda" nevykazuje žiadne imateriálne konotácie, nezodpovedá dokonca ani dikcii a podstate dotknutých ustanovení Občianskeho zákonníka.
5. Ústavný súd nemá dôvod odchýliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené ani na podklade rozsudku najvyššieho súdu z 31. Marca 2016 vo veci sp. zn. 3 Cdo 301/2012.
6. Na podklade všetkých rekapitulovaných dôvodov ústavný súd naplnil svoju úlohu v konaní o sťažnosti sťažovateľa záverom, že právne názory, ktoré viedli krajský súd k potvrdeniu prvostupňového rozsudku okresného súdu v časti o zahrnutí nemajetkovej ujmy podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti pod pojem „škoda" podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení, nie sú arbitrárne a nevykazujú známky ústavnej neakceptovateľnosti, ktoré by boli spôsobilé po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie viesť k pozitívnemu meritórnemu záveru o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto časti je preto sťažnosť zjavne neopodstatnená.

Satisfakcia formou rozsudku v trestnom konaní.

9. Je potrebné brať do úvahy, že právo na ochranu osobnosti a prostriedky ochrany proti neoprávneným zásahom do nich treba ponímať komplexne v rôznych právnych odvetviach. V danom prípade satisfakčný charakter má aj samotné odôvodnenie tohto rozsudku, kde sa uznáva, že zo strany žalovaného v 1. rade došlo k nedbanlivostnému zásahu do osobnostných práv žalobcu a zároveň treba prihliadať aj na to, že za svoje konanie bol žalovaný v 1. rade odsúdený trestným rozsudkom. Trestný rozsudok má totiž vždy vysoký satisfakčný charakter.
9.1. V rámci právnej argumentácie súd poukazuje na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo/4003/2011 - Žalobcovi sa tiež dostáva určitej satisfakcie už samotným konaním o ochranu osobnosti a najmä konštatovaním protiprávnosti zásahu žalovaného do jeho osobnostného práva v odôvodnení rozsudku. Podľa uvedeného rozhodnutia satisfakcia je postihnutej osobe poskytnutá každou formou použitej obrany, pričom potrestanie škodcu v priestupkovom či trestnom konaní je satisfakcia veľmi výrazná, pretože štátny orgán konštatuje nielen protiprávne konanie, ale tiež subjektívny vzťah páchateľa k svojmu jednaniu a stanoví sankciu podľa závažnosti jednania škodcu.

Kritéria priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch.

10. Ústavný súd ČR v uznesení sp. zn. I. ÚS 2844/14 ďalej uviedol, že otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relutárnej náhrady podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je tak spoluurčujúcim a bezpochyby i jedným z kľúčových hľadísk pre navýšenie tejto náhrady. Základným zmyslom relutárnej náhrady je zmysel satisfakčný, pričom potreba finančnej satisfakcie narastá v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená. V tomto smere možno dôjsť až k záveru, že v prípade zlého úmyslu na strane pôvodcu neoprávneného zásahu by mal súd svoje odsúdenie tohto spoločensky právne zvlášť odsúdeniahodného chovania vyjadriť práve citeľným určením výšky peňažitého zadosťučinenia.
10.1. Vzhľadom na to, že v slovenskej právnej úprave ani v judikatúre nie je známe okresnému súdu, aby došlo k vymedzeniu hľadísk, na základe ktorých treba určovať výšku nemajetkovej ujmy, súd znova pri vymedzení týchto kritérií vychádza z nálezu Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 2844/14, ktorý tieto kritéria vymedzil nasledujúco. Okolnosti, ktoré je treba skúmať na strane poškodeného, môžu byť najmä tieto:
a) Intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým.
b) Vek zomrelého a pozostalých.

c) Otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe.
d) Prípadne poskytnutie inej satisfakcie.
10.2. Pre výšku náhrady je
- kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého a veľakrát prerastajúca až do duševného ochorenia.
- pri zohľadnení veku zomrelého sa odlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami. Dôležitú rolu hraje i pocit zodpovednosti rodiča za svoje deti.
- strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý sa negatívne prejaví i vo sfére osobnostného prežívania.
- iná forma satisfakcie než peňažitá (napr. ospravedlnenie zodpovednej osoby) síce nemôže byť sama o sebe dostačujúca, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže prehovoriť do zníženia peňažitého zadosťučinenia.
10.3. Pokiaľ súd vychádza z uvedených kritérií
- a to posúdení intenzity vzťahu žalobcu so zomrelým, treba povedať, že žalobca bol vo vzťahu k zomrelému jeho dcérou. Tu treba uviesť, že intenzita vzťahu medzi rodičom a dieťaťom je spravidla najvyššia, pričom v prejednávanej veci intenzita vzájomného vzťahu bola preukázaná ako výpoveďou žalobcu, tak predloženým znaleckým posudkom a rozsudkom o zverení žalobcu do osobnej starostlivosti nebohého otca.
- čo sa týka veku zomrelého a žalobcu, treba uviesť, že nebohý bol v produktívnom veku 46 rokov a žalobca vo veku krátko po plnoletosti - 21 rokov. Bolo teda možné predpokladať, že vzťah medzi nebohým a žalobcom mohol pokračovať niekoľko desaťročí.
- otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe bola jednoznačná, keďže žalobca bol v čase smrti otca študentom a teda bez vlastného príjmu.
- z hľadiska verejného práva bola poskytnutá citeľná satisfakcia formou odsúdenia žalovaného v 1. rade v trestnom konaní.

11. Pri zvažovaní výšky nemajetkovej ujmy ďalej súd bral do úvahy aj okolnosti, ktoré vymedzil Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. I. ÚS 2844/14, ako okolnosti, ktoré sa zohľadňujú na strane zodpovednej osoby. Na strane zodpovednej osoby teda týmito okolnosťami sú:
a) Postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenia a pod.).
b) Dopad udalostí do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby.
c) Majetkové pomery škodcu.
d) Miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby.
11.1. Je zreteľné, že postoj pôvodcu zásahu môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými. Ústretové chovanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy. Naopak, jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže tiež prehĺbiť. Je nutné prihliadať tiež k jeho majetkovým pomerom tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov.
11.2. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že žalovaný v 1. rade svoje konanie oľutoval, ospravedlnil sa za neho a snažil sa byť žalobcovi nápomocný pri vybavovaní pohrebu, poistnej udalosti a pod., čo žalobca potvrdil. Z hľadiska postoja žalovaného tu teda neboli okolnosti, ktoré by viedli k zvýšeniu nemajetkovej ujmy nad priemernú sumu súdmi priznávanú pri nedbanlivostnom zavinení škodcu, ktorá predstavuje cca sumu 20000 €.
11.3. Majetkové pomery žalovaného nie sú žiadnym spôsobom nadštandardné a teda priznaním vyššej finančnej náhrady ako priznaná bola by mohlo dôjsť k tomu, že by bola ohrozená jeho existencia, resp. by takáto náhrada z jeho strany možná nebola.
11.4. Pokiaľ ide o mieru zavinenia, je zrejmé, že v danom prípade spoluzavinenie zo strany nebohého bolo značné. Aj v prípade nemajetkovej ujmy totiž škodca zodpovedá iba za to, čo spôsobil. Súd teda aplikoval § 441 OZ - Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám a spoluzavinenie nebohého v zmysle znaleckého posudku stanovil na 60%.
11.5. Súd teda na základe vyššie uvedených kritérií a ich rozboru, priznal nemajetkovú ujmu vo výške 8000 € vychádzajúc z priemernej náhrady 20000 € a po odpočítaní 60% spoluúčasti nebohého, teda 12000 €, pričom odmieta zvyšovať náhradu nemajetkovej ujmy len z toho dôvodu, že toto by zo zákonného poistenia mala hradiť poisťovňa, ako zjavne finančne silnejší subjekt oproti osobe za zásah zodpovednej.

11.6. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností má súd priznané odškodnenie uvedené vo výroku tohto rozsudku za dostačujúce.

12. Súd zaviazal žalovaných na zaplatenie náhrady tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. U žalovaných vo vzťahu k meritu veci nejde o solidárny záväzok (záväzok plniť spoločne a nerozdielne) ale o tzv. nepravú solidaritu (obdobný vzťah ako vzťah dlžník - ručiteľ), keďže žalovaný 2. nie je škodcom. Naopak pri trovách konania súd založil svojím rozhodnutím pasívnu solidaritu, keďže sa rozsudok musel týkať oboch žalovaných rovnako (ide o dobrovoľné nerozlučné spoločenstvo).

13. Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
Podľa § 255 ods.2 C.s.p. - Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.
13.1. Aj keď C.s.p. neobsahuje ustanovenie obdobné § 142 ods.3 O.s.p. - Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia., výkladom možno k takému záveru dôjsť, keďže spor o náhradu nemajetkovej ujmy ostal sporom, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p.
(1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.